

Návrh řešení složitější úlohy – upřesnění zadání; postřehy & problémy; zdůvodněný výběr algoritmu (vyjmenovat i další, složitost); návrh datových struktur (co v paměti, co na disku; pole, halda, BVS...); dekompozice; diskuze (kdyby...)

Programování – schopnost řešit úlohy; umění psát programy

Program je předpis, podle kterého může počítač provádět výpočet algoritmu

Algoritmus – k řešení úloh; výsledek lze získat mechanicky; konečnost

Dokázání konečnosti

Ověření správnosti – korektnost, neopomenout žádnou možnost

částečná správnost – skončí-li, dá správný výsledek

invariant – tvrzení platící pro celou dobu

kromě netypických výjimek nikdy nestačí k ověření správnosti provést konečný počet výpočtů

Složitost algoritmu – časová, paměťová složitost v závislosti na velikosti vstupních dat

asymptotická složitost

který algoritmus je nejrychlejší závisí na vstupních datech

Složitost úlohy – složitost nejlepšího algoritmu, který úlohu řeší

Mám-li nějaký algoritmus, zjistím jeho složitost a poté hledám zrychlení

Podprogramy zkrátí nebo zpřehlední program, možnost práci rozdělit

Správná hodnota aritmetických funkcí je zaručena pouze tehdy, jsou-li všechny mezivýsledky zobrazitelné

Každá rekurze musí mít podmínku, aby se nevolala donekonečna

Fronta - seznam prvků, vybírám první vložený

Zásobník - seznam prvků, vybírám poslední vložený

Virtuální metoda – polymorfismus – volá se taková metoda, jaké instance je objekt; Tabulka VM

Statická metoda – adresa známá už při překladu; svázaný s objektem, u následníků/ předků nemají smysl

Strukturované programování

Algoritmus se rozděluje na dílčí úlohy, které se spojují v jeden celek; nepoužívá se příkaz skoku.

Programování zhora

Celkový problém rozdělit na části a ty postupně zkoumat

Rozděl a panuj

Rozdělení úlohy na menší části nad nimiž se provádí algoritmus (např. rekurzivně)

Dynamické programování

Řešení úlohy se skládá z řešení stejné úlohy menšího rozměru (úlohy se mohou překrývat)

Objektově orientované programování

Jednotlivé prvky jsou seskupeny do objektů, které si pamatují stav a na venek poskytují operace

Objekty se na venek chovají jako černé skříňky, není třeba znát jejich vnitřní chování

Objekt nemůže přistupovat k vlastnostem jiných objektů, jen tak, jak mu to objekt dovolí – přes jeho rozhraní

Objekty seskupeny stromovou kulturou, mohou po sobě dědit

Různé objekty mohou mít stejnou metodu definovanou různě, u dědění mohou volat metodu předka

Událostmi řízené programování

Program ve spuštěném stavu čeká na nějakou událost (stisk klávesy... - zpracuje operační systém a pošle programu pokyn), v okamžiku kdy přijde, provede příslušnou akci a čeká dál (pokud to nebyl pokyn k ukončení programu)

Program zahájí činnost nastavením vnitřního stavu a dále je řízení předáno smyčce události, kde čeká na akci.

Zprávy o těchto událostech jsou pak přeposílány dalším částem programu, které je zpracovávají.

Model, simulace

Vždy zjednodušuje skutečnost; simulační t ; cíl není optimalizovat, ale zjišťovat závislosti na změně parametrů

Spojité vs. Diskrétní – v pravidelných časových intervalech sledují model vs. Simulují jen to, kde se něco děje

Hry

Programování konečných her hraných dvěma hráči, s úplnou informací (oba hráči mají všechny informace)

Alespoň pro jednoho hráče existuje neprohrávající strategie

Strom hry – všechny možné průběhy

Vyhrávající – existuje tah, kdy může aktuální hráč vyhrát

Prohrávající – neexistuje tah vedoucí do vyhrávající pozice

Reprezentace grafu

Seznam hran a separovaných vrcholů – pro řídké grafy

Matice sousednosti – n^2 paměť; okamžitě, zda je hrana + její cena

Matice incidence – $m \times n$; $d_{ik} = -1 - i$ je začátek hrany e_k , $1 - i$ je konec hrany e_k , 0 – jinak

Seznam následníků

Vyhledávací stromy

Červenočerné stromy - ...

AVL - ...

B-stromy - ...

Hashování

Zřetěžením – spojové seznamy

Otevřené adresování – případné přepočítávání náhradních pozic

Algoritmy:

Zvyšování efektivity: Předvýpočet

Chytrá rekurze – ukládání vypočtených hodnot do pomocného pole

Ořezávání – vyhodnocujeme každý uzel a neperspektivní možnosti nezkoumáme

Heuristika – odhad, kde je největší šance najít řešení, dle toho pořadí

Algoritmus vlny (prohledávání do šířky)

Na kolikátý krok se dostaneme figurkou na určitou polohu na šachovnici

Po vlnách přiřazuji hodnoty, kdy tato situace může nastat a pak kouknu, kdy nastal můj případ...

Algoritmus prohledávání s návratem (backtracking; prohledávání do hloubky)

Chodby zeleně, projde-li jednou, žlutě, projde-li dvakrát, červeně

více než jedna žlutá, zpět; je-li nějaká zelená, jde po ní; žlutá, zpět; výchozí bod, nelze splnit rozkaz

Hledání druhého nejmenšího prvku

Najdu nejmenší a pak porovnám jen ty, které s ním prohrály.

Hornerovo schéma

Přečteme poslední znak, převedeme na číslo, vynásobíme deseti, a přičteme na číslo převedený další znak...

Eratosthenovo síto

Chci-li provčísla od 2 do N , vypíšu si čísla 2, ..., N

v každém kroku vezmu nejmenší číslo a všechny násobky vyškrtnám

Euklidův algoritmus

Hledání největšího společného dělitele – větší číslo nahradím (větší mod menší), když menší=0, větší je NSD

Obecný algoritmus prohledávání

Do seznamu vlož výchozí pozici

dokud seznam není prázdný a nebyl nalezen cíl

vyber a odstraň prvek ze seznamu

přidej do seznamu všechny dosud neprozkoumané prvky dostupné z aktuálního jedním krokem

Použiji-li frontu => prohledávání do šířky – algoritmus vlny

Použiji-li zásobník => prohledávání do šířky – algoritmus prohledávání s návratem

Prohledávání pole se zářezkou - na konec pole přidám hledaný prvek a při nálezku testuji, zda to není ten přidaný

Hledání k -tého nejmenšího prvku – Quicksort, počítám, kolik jich je na které straně a tu pak zkoumám. n až n^2

MiniMax

Strom průběhu hry, ohodnocení listů, střídavě po vrstvách vybíráme minimální/ maximální z těch dvou pod vrcholem – podle toho, zda vybírám já, nebo soupeř

NegaMax

jako minimax, akorát nevybírám minimum ale maximum z prvků vynásobených -1 (lze použít jednu proceduru)

AlfaBeta

Hledám-li v nějaké úrovni maximum, mám dočasnou hodnotu z jednoho syna a v dalším synovi dosáhne soupeř minima nižšího, než to mé maximum, už dál tu větev neprocházím, protože to neovlivní... (a naopak)

Burza

Zvolím nějakou cenu a sleduji, zda je větší nákup/ prodej, dle toho upravím... měním do požadované přesnosti.

Scrabble

Vytvořím dopředný a zpětný spoják; a pro každou skupinu písmen koukám, zda by to tím mohlo začínat/ končit

Tok v sítích

Algoritmem vlny najdu nejkratší spojení dvou bodů, hranu s minimální kapacitou „zruším“ a hledám znovu“

Třídící algoritmy

Složitost třídění $O(n \log n)$ – zhora ohraničuje MS... zdola $n!$ vstupů $\rightarrow n \log n$ větvení rozhodovacího stromu

Vnitřní třídění – všechna data načtena do paměti; vnější třídění – v paměti jen část

Přímým výběrem: Z nesetříděné části vezmu nejmenší prvek a přesunu ho na konec té setříděné

$O(n^2)$ přesunů, n^2 porovnání

Přímým vkládáním: Vezme prvek na řadě a vloží ho do setříděné části

$O(n^2)$ přesunů, $n \log n$ porovnání

Bublínkové třídění (Bubblesort): Projede pole a každé dva prvky ve špatném pořadí přehodí

$O(n^2)$ prohození

Třídění přetřásáním: Jednou prochází zleva, jednou zprava, pamatovat si meze, kde se něco přerovnávalo

Shellovo třídění: Nejdřív budu koukat na prvky daleko od sebe

Časová složitost nebyla odvozena, na základě experimentů $O(n \log^2 n)$

Halda (Heapsort): Binární strom, všechny vrstvy až na poslední zaplněny, poslední zaplněna zleva

každý otec je menší než jeho synové

Vložíme prvek nakonec a necháme probublat; pak od listů vždy slejeme seznamy se společným otcem

$O(n)$ (vytvoření haldy) $O(\log n)$ (vlození prvku)

Postavit haldu z N prvků; je-li další prvek menší než minimum, vypíšu haldu, jinak jen minimum

Postavím haldu; přijde-li větší prvek, vypíšu *min* a zapojím; jinak vypíšu *min* a zapojím prvek do druhé

Quicksort: Rozdělím pole na dvě části; přiřazení dle toho, zda je prvek menší/ větší než pivot

$O(n^2)$

Mergesort (třídění sléváním): Dva setříděné systémy, v obou jsem na nejmenším prvku a ten menší přidám

$O(n \log n)$

Přímé sloučování rozdělím bloky podle násobků dvou...

Přirozené – vezmu jednotlivé souvislé bloky...

Dvoufázové - data v jednom souboru za sebou, v prvním kroku rozdělím do dvou souborů, ve druhém slít

Jednofázové – bloky ukládány střídavě do jednoho a do druhého souboru

Polyfázové – Dva soubory, v jednom F_{n+1} bloků, v druhém F_n bloků, po slítí F_n a F_{n-1} bloků (zbyly)

Radixsort: Třídí podle jednotlivých cifer, od nejméně významné, zachovávat pořadí (např. spojové seznamy)

$O(d(n+p))$ – n d -místných čísel, p přihrádek

Grafové algoritmy

Minimální kostra – hladový algoritmus

Nalezení nejkratší kostry

z jednoho vrcholu – Dijkstraův

Souvislost grafu: pro každou hranu kouknu zda jsou vrcholy v různých komponentách, pak je spojím

Dijkstraův algoritmus: Orientovaný graf s nezáporným ohodnocením, cesty z jednoho vrcholu

Z nenavštívených vrcholů vyberu ten s nejmenším ohodnocením, přidám k navštíveným, přepočítám nenav.

Bellman-Fordův algoritmus: Zda obsahuje nezáporný cyklus z v . V každém kroku přepočítám všechny hrany

Minimální kostra grafu: Vyberu min. hranu a pokud s ní nevytvořím cyklus, přidám ji a spojím komponenty

Floyd-Warshallův algoritmus: Matice, pro každý vrchol zkusím, zda je cesta přes tento vrchol kratší

Topologické uspořádání: uspořádání v_1, v_2, \dots, v_n , takové, že pro všechny hrany (v_i, v_j) platí $i < j$

Graf je acyklický; Prohledávání do hloubky nenajde zpětnou hranu (zpětnou, ne příčnou ;-)